

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10CoCsp/28/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2218203302
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Bibiána Ťažiarová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2218203302.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Bibiána Ťažiarová a členiek senátu: JUDr. Zlatica Javorová a JUDr. Gabriela Brišková, v spore žalobcu: Štátny fond rozvoja bývania, IČO: 31 749 542, so sídlom Lamačská cesta 8, Bratislava, zastúpeného spoločnosťou: GARAJ & Partners s.r.o., IČO: 35 951 125, so sídlom Jozefská 3, Bratislava, proti žalovaným: 1. Y. D., nar. XX.X.XXXX, bytom Y. XXXX/X, O., 2. W. D., nar. XX.X.XXXX, bytom B. D. XXX/X, 3. Y. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. D. XXX, 4. X. D., nar. XX.X.XXXX, bytom B. K., toho času J. XXX, žalovaní 2. až 4. zastúpení spoločnosťou: HÁJOS & Partners, s.r.o., IČO: 36 268 771, so sídlom Hlavná 5599/3a, Dunajská Streda, o zaplatenie 69.072,52 Eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 17Csp/110/2018-569 zo dňa 9.10.2020 - II. a IV. výrok, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd konanie voči žalovanému 3. **z a s t a v u j e .**
- II. Vo vzťahu žalobcu a žalovaného 3. žiadna zo strán **n e m á** právo na náhradu trov konania.
- III. Napadnuté výroky II. a IV. rozsudku súdu prvej inštancie vo vzťahu k žalovanej 2. a žalovanému 4. **p o t v r d z u j e .**
- IV. Žalovanej 2. a žalovanému 4. **p r i z n á v a** voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I. výrokom uložil žalovanému 1. povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 69.072,52 Eur spolu so zmluvnými úrokmi vo výške 3 % ročne zo sumy 30.536,57 Eur od 17.03.2018 do zaplatenia, s úrokmi z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 30.536,57 Eur od 17.03.2018 do zaplatenia a s nákladmi spojenými s uplatnením pohľadávky vo výške 682,25 Eur, to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, II. výrokom žalobu vo zvyšnej časti voči žalovaným 2. až 4. zamietol, III. výrokom priznal žalobcovi voči žalovanému 1. nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, IV. výrokom priznal žalobcovi voči žalovaným 2. až 4. nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením.

2. Súd prvej inštancie vychádzal zo skutkových zistení, že žalobca ako veriteľ uzavrel dňa 18.4.2005 (so žalovanými 1. a 2. ako dlžníkmi a so žalovanými 3. a 4. ako ručiteľmi podľa ich ručiteľského vyhlásenia v zmysle čl. VII zmluvy) zmluvu o poskytnutí podpory vo forme úveru č. 201/560/2005, na základe ktorej bola žalovaným 1. a 2. poskytnutá podpora vo forme úveru vo výške 33.193,92 Eur na prestavbu rodinného domu s dobou splatnosti 30 rokov. Poskytnutý úver mali žalovaní 1. a 2. splácať pri základnej úrokovej sadzbe vo výške 2,5 % formou mesačných splátok vo výške 139,31 Eur. Žalovaní 1. a 2. sa

však dostali do omeškania s platením mesačných splátok úveru, a to k 1.2.2010 s úhradou až 14 splátok v celkovej výške 1.835,44 Eur, preto žalobca listom zo dňa 22.2.2010 odstúpil od zmluvy v zmysle jej bodu 8.4 (odstúpenie si všetci žalovaní riadne prevzali), čím sa stal celý dlh žalovaných 1. až 2. splatným. Žalobca si v konaní (aj podľa jeho upresnenia žalovanej sumy na pojednávaní 9.10.2020) uplatnil voči žalovaným nezaplatený zvyšok istiny úveru vo výške 30.536,57 Eur, zmluvné úroky ku dňu 22.2.2010 v zmysle ust. čl. IV predmetnej zmluvy o poskytnutí podpory vo výške 12.534,31 Eur, zmluvnú pokutu v zmysle čl. VIII bod 8.4 zmluvy o poskytnutí podpory vo výške 4.307,09 Eur, vyčíslené zmluvné úroky ako aj úroky z omeškania, ktoré vznikli odo dňa nasledujúceho po odstúpení od zmluvy (22.2.2010) až do 16.3.2018 vo výške 21.694,55 Eur, t.j. spolu sumu 69.072,52 Eur a ďalej nevyčíslené zmluvné úroky vo výške 3 % ročne a úroky z omeškania vo výške 9 % ročne z nesplatenej istiny 30.536,57 Eur od 17.3.2018 do zaplatenia a náklady spojené s uplatnením pohľadávky vo výške 682,25 Eur. Z prehľadu úhrad na predmetnom úverovom účte založeného na č.l. 21 spisu vyplýva, že po odstúpení od zmluvy boli vykonané úhrady na žalovanú pohľadávku celkovo vo výške 7.560,- Eur, pričom podľa vyjadrenia žalobcu zo dňa 10.3.2020 (č.l. 441 spisu) boli tieto úhrady žalobcom započítané výlučne na príslušenstvo jeho pohľadávky.

3. Právne okresný súd uzavrel, že sa nejedná o zmluvu spotrebiteľskú, keďže žalobca nespĺňa pojmové znaky dodávateľa ako subjektu spotrebiteľských právnych vzťahov, a tiež úver poskytnutý žalobcom ako veriteľom žalovanému ako dlžníkovi napĺňa pojmové znaky úveru, ktorý nie je v zmysle ust. § 1 ods. 3 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch spotrebiteľským úverom a to z dôvodov uvedených pod cit. písmenami d) a p) (aj keď ide o zákon vydaný po uzavretí predmetnej zmluvy, je z neho zrejмый jednoznačný úmysel zákonodarcu nepodriaďiť daný druh zmlúv pod spotrebiteľské úvery). Štátny fond rozvoja bývania je účelovým fondom, ktorý bol zriadený na plnenie osobitných úloh štátu t.j. financovanie priorit štátnej bytovej politiky schválených Vládou SR pri rozširovaní a zveľaďovaní bytového fondu. Za pojmový znak „podnikania“ za účelom dosiahnutia zisku možno považovať to, keď hlavným účelom podnikania je dosiahnutie zisku (majetkového prospechu), teda je vyvíjaná činnosť podnikateľa s úmyslom dosiahnutia zisku. Účelom činnosti štátneho fondu rozvoja bývania však nie je dosahovanie zisku. Činnosť, ktorú štátny fond rozvoja bývania vykonáva, nemožno kvalifikovať ako obchodnú alebo podnikateľskú, nakoľko nespĺňa všetky jej taxatívne vymedzené pojmové znaky. Žalobca ako právnická osoba zriadená zákonom o štátnom fonde rozvoja bývania je účelový fondom, ktorý v zmysle legálnej definície pojmu spotrebiteľská zmluva v § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka nespĺňa pojmové znaky dodávateľa, teda zmluva o poskytnutí podpory uzatvorená medzi žalobcom a žalovanými podľa právneho názoru súdu nie je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Tento záver potvrdzuje aj rozhodovacia prax NS SR (napr. jeho rozhodnutia sp. zn. 4Cdo/106/2018, sp. zn. 8Cdo/9/2019).

4. Ďalej dospel k rovnakému záveru, aký bol prijatý NS SR v rozhodnutí sp. zn. 8Cdo/164/2020, na ktoré v celom rozsahu odkazuje, a to aj v časti nemožnosti aplikácie tých (aj žalobcom vo svojich vyjadreniach uvádzaných) rozhodnutí NS SR, ktoré sa týkajú zmluvy o úvere upravenej ustanoveniami § 497 až § 507 Obchodného zákonníka, ktorá je tzv. absolútnym obchodom, čo znamená, že sa tento právny vzťah bez ohľadu na povahu jeho účastníkov spravuje Obchodným zákonníkom. Tieto závery (napr. závery rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6MCdo/4/2012) nebolo možné bez ďalšieho aplikovať v tejto konkrétnej veci, pretože podmienky pre poskytovanie podpory (vo forme úveru) tu boli komplexne upravené v zákone č. 607/2003 Z. z. (predtým zákon č. 124/1996 Z. z. tak ako to bolo aj v prípade uznesenia NS SR sp. zn. 8Cdo/164/2020) a v podrobnostiach špecifikované v samotnej zmluve o poskytnutí podpory, rovnako uzavretej podľa tohto osobitného predpisu. Podľa predmetného záveru teda i napriek skutočnosti, že zmluva uzavretá medzi stranami nemala spotrebiteľský charakter, nároky z nej je potrebné posudzovať podľa ustanovení Občianskeho zákonníka (vrátane nárokov po odstúpení od zmluvy). Žalobca pri poskytovaní podpory vo forme úverov nevykonáva podnikateľskú, ani obchodnú činnosť, a teda ho nemožno považovať za podnikateľa v zmysle § 2 ods. 2 Obchodného zákonníka. Jeho činnosť preto podnikaním nie je (§ 2 ods. 1 Obchodného zákonníka). Obchodný zákonník predovšetkým upravuje postavenie podnikateľov, obchodné záväzkové vzťahy, ako aj niektoré iné vzťahy súvisiace s podnikaním (§ 1 ods. 1 Obchodného zákonníka).

5. V danom prípade žalobca poskytoval podporu (i vo forme poskytnutia úveru) na základe a za podmienok, upravených v osobitnom prepise, ktorým v danej veci bol zákon č. 607/2003 Z. z. o Štátnom fonde rozvoja bývania. Tento prepis vo svojich ustanoveniach komplexne upravoval všetky podmienky (§ 5 až § 12), za ktorých bol fond oprávnený poskytovať o. i. úvery, vrátane

vymedzenia podstatných náležitostí uzavretej Zmluvy o poskytnutí podpory (údaje o zmluvných stranách, účel, výška a druh poskytovanej podpory, spôsob plnenia záväzkov zmluvných strán, boli základnými náležitosťami každého zmluvného vzťahu). V zmluve boli tiež dohodnuté sankcie za oneskorené splácanie (nedodržanie splátkového kalendára), za neoprávnené použitie poskytnutej podpory, za neumožnenie kontroly na stavbe, resp. za iné porušenie zmluvných podmienok. Podpora poskytnutá z prostriedkov fondu bola navyše určená výhradne len na úhradu faktúr a iných platobných dokladov a nemohla byť žiadateľovi poskytnutá v hotovosti. Poskytnutú podporu musel žiadateľ čerpať iba v súlade s podmienkami zákona č. 607/2003 Z. z. a zmluvne dohodnutými podmienkami. Je potom zrejmé, že fond pri poskytovaní podpory vo forme úveru, neuzatváral zmluvu podľa ustanovení Obchodného zákonníka. V danej veci tak nešlo o typický úver v zmysle ust. § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, ale o úver, poskytovaný na základe osobitného predpisu, ktorým bol zákon č. 607/2003 Z. z., a to za podmienok v ňom uvedených a bližšie špecifikovaných v samotnej zmluve, ktorej náležitosti rovnako upravoval tento predpis. Podpora z fondu sa tak poskytovala len špecifickej skupine žiadateľov za zákonom stanovených podmienok, ktoré boli pre žiadateľa priaznivejšie než podmienky, za ktorých by si vedel obstarat' finančné prostriedky na kapitálovom trhu (t.j. za iných než komerčných podmienok). Nešlo tu teda o úverovú zmluvu uzatváranú podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka. Ak strany mali záujem riadiť sa pri poskytovaní úveru ustanoveniami Obchodného zákonníka, mohli si v zmluve dohodnúť, že ich záväzkový vzťah sa bude spravovať Obchodným zákonníkom (§ 262 Obchodného zákonníka). Zmluvné strany si však v uzavretej zmluve naopak dohodli, že „ich práva a povinnosti sa budú riadiť predovšetkým zákonom č. 607/2003 Z. z. a ostatnými právnymi predpismi upravujúcimi vzťahy k ŠFRB a ďalej ich vzájomné vzťahy sa budú riadiť ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi, najmä Občianskym zákonníkom (viď článok XII bod 12.3 Zmluvy)“. Strany si tak pre úpravu ich záväzkového vzťahu, aplikáciu ustanovení Obchodného zákonníka, nedohodli. I z ďalších zmluvných dojednaní vyplývalo, že si strany pre úpravu svojich vzťahov dohodli aplikáciu ustanovení Občianskeho zákonníka (napr. čl. VII bod 7.1., 7.2., čl. X a pod.). Na základe uvedeného mal okresný súd za to, že na aplikovanie obchodnoprávneho režimu bolo potrebné, aby medzi stranami existoval záväzkový vzťah spĺňajúci podmienky § 261 ods. 1, 2 alebo 6 Obchodného zákonníka. V danej veci (ako už bolo uvedené vyššie) takýto vzťah nevznikol, keďže komplexnú úpravu poskytovania podpory vo forme úveru fondom upravoval výlučne osobitný predpis, ktorým bol zákon č. 607/2003 Z. z. Aplikáciu ustanovení Obchodného zákonníka si potom nedohodli zmluvné strany ani v samotnej zmluve (§ 262 Obchodného zákonníka). Ak sa potom práva žalobcu na vrátenie úveru (titulom zodpovednosti za bezdôvodné obohatenie) nespravovali Obchodným zákonníkom, bolo potrebné ich posudzovať podľa všeobecnej právnej úpravy, ktorou boli ustanovenia Občianskeho zákonníka, a to vrátane práv vyplývajúcich z účinkov odstúpenia od zmluvy. Pri rešpektovaní princípu *lex specialis* a *lex generalis* platí, že ak osobitný predpis (v danom prípade zákon č. 607/2003 Z. z.) nemal blanket na použitie Obchodného zákonníka, bolo potrebné použiť základný predpis občianskeho práva, a to Občiansky zákonník. Iná by bola situácia, ak by medzi stranami existoval záväzkový vzťah spĺňajúci podmienky § 261 ods. 1, 2 alebo 6 Obchodného zákonníka. V takomto prípade by sa odstúpenie od zmluvy (vrátane nárokov z neho plynúcich) mohlo spravovať Obchodným zákonníkom i napriek tomu, že by sa predpoklady samotného nároku spravovali Občianskym zákonníkom (IV. ÚS 214/04).

6. Okresný súd posúdil právny úkon odstúpenia žalobcu od zmluvy vykonaný listom zo dňa 22.2.2010 vrátane jeho účinkov, ako aj čiastočné úhrady na úver po odstúpení od zmluvy z toho hľadiska, či týmito úhradami mohlo dôjsť k uznaniu dlhu žalovanými podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka. V tomto prípade odstúpením od zmluvy sa táto zrušila od počiatku (s účinkami *ex tunc*) podľa § 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka, a preto boli strany povinné si vydať navzájom poskytnuté plnenia podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o bezdôvodnom obohatení (§ 457 Občianskeho zákonníka). Pri tomto nároku pritom žalobcovi začala plynúť odo dňa nasledujúceho po účinnosti jeho odstúpenia od zmluvy (podľa predložených doručeník marec - apríl 2010) dvojročná subjektívna a trojročná objektívna lehota na uplatnenie nároku na súde podľa § 107 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka. Na plynutie premlčacej doby (podľa § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka) pritom nemohli mať vplyv ani čiastočné plnenia na predmetný úver po odstúpení od zmluvy (odhliadnuc od osobitných okolností uhrádzania týchto platieb - z účtu tretej osoby), a to okrem dôvodu, že k nim došlo už po zrušení záväzkového vzťahu medzi stranami, aj z toho dôvodu, že také čiastočné plnenia na rozdiel od zákonnej úpravy obsiahnutej v ust. § 407 ods. 3 Obchodného zákonníka v žiadnom prípade nemohli mať v režime Občianskeho zákonníka, ktorým sa predmetný vzťah spravoval, účinky uznania záväzku. Na také uznanie sa totiž podľa § 558 Občianskeho zákonníka vyžadoval kvalifikovaný písomný úkon dlžníka. Premlčacia doba na uplatnenie nároku žalobcu preto na základe uvedeného uplynula najneskôr v období marec - apríl

2013. Pokiaľ teda žalobca podal predmetnú žalobu až v júli 2018, urobil tak dlho po uplynutí premičacej doby, a preto súd žalobcovi premičaný nárok voči žalovaným 2. až 4. nemohol priznať a žalobu voči nim zamietol (výrok II).

7. Vo vzťahu k žalovanému 1. uzavrel, že právny zástupca na pojednávaní dňa 9.10.2020 požiadal okresný súd, aby vo vzťahu k žalovanému 1. rozhodol vo veci rozsudkom pre zmeškanie. Nakoľko bolo predmetom konania splnenie povinnosti zaplatiť žalovanú sumu a právny vzťah medzi sporovými stranami nespadá do režimu spotrebiteľských vzťahov (odsek 7 odôvodnenia rozsudku), okresný súd s prihliadnutím na splnenie všetkých zákonných predpokladov postupoval v danom prípade vo vzťahu k žalovanému 1. v zmysle § 274 Civilného sporového poriadku a rozhodol vo veci rozsudkom pre zmeškanie, ktorým žalobe vyhovel vo vzťahu k žalovanému 1. v plnom rozsahu (výrok I rozsudku).

8. O nároku na náhradu trov konania rozhodol okresný súd v súlade s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku a podľa vzájomného úspechu/neúspechu strán sporu priznal žalobcovi a žalovaným 2. až 4. nárok na náhradu trov konania, tak ako to vyplýva z výrokov III. a IV rozsudku. O výške trov konania súd v zmysle § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením.

9. Proti tomuto rozsudku výlučne II. a IV. výroku podal odvolanie žalobca, ktorý navrhol uložiť žalovaným 2., 3., 4. povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 69.072,52 Eur spolu so zmluvným úrokom 3 % ročne zo sumy 30.536,57 Eur od 17.3.2018 do zaplataenia, úrokom z omeškania 9 % ročne zo sumy 30.536,57 Eur od 17.3.2018 do zaplataenia, náklady spojené s uplatnením pohľadávky vo výške 682,25 Eur s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť ostatných žalovaných, alternatívne zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie s poukazom na § 365 ods. 1 písm. b), f), h) Civilného sporového poriadku. Argumentoval, že nárok žalobcu nie je ani len čiastočne premičaný a postup pri jeho uplatnení bol plne v súlade s príslušnými ustanoveniami Obchodného zákonníka. Rozporoval postup NS SR, ktorý v rozhodnutí sp. zn. 8Cdo/164/2020 rozoberal právne otázky, ktoré s dovolaním podaným žalobcom nesúviseli. Zmluva o poskytnutí podpory vo forme úveru je jednoznačne úverovou zmluvou v zmysle ako ju definuje Obchodný zákonník. Obsah žalobcom uzatvorenej zmluvy o poskytnutí podpory vo forme úveru zodpovedá v plnom rozsahu podstatným častiam zmluvy o úvere podľa ustanovenia § 497 Obchodného zákonníka (určenie limitu poskytnutia peňažných prostriedkov čl. II zmluvy, záväzok veriteľa poskytnúť peňažné prostriedky na požiadanie čl. II zmluvy, záväzok dlžníka vrátiť poskytnuté prostriedky a zaplatiť úroky čl. IV zmluvy). Obsah zmluvy nemohol zodpovedať podstatným častiam osobitnej úverovej zmluvy podľa zákona č. 607/2003 Z. z. o Štátnom fonde rozvoja bývania, pretože tento zákon také ustanovenia neobsahoval. Zákon o ŠFRB nepojednával o tom, aké záväzky zo zmluvy podľa ustanovenia § 12 majú veriteľ a dlžník, a to práve z dôvodu, že zákonodarca zjavne nezamýšľal komplexnú úpravu zmlúv o poskytnutí podpory v zákone o ŠFRB, ale naopak predpokladal použitie všeobecnej normy a to § 497 a nasl. Obchodného zákonníka. Zákon o ŠFRB úpravu podstatných častí určitej zmluvy, napr. zmluvy o poskytnutí podpory vo forme úveru, neobsahuje. Zmluva o poskytnutí podpory mala o. i. upravovať spôsob plnenia záväzkov zmluvných strán, tzn. ako má byť plnené, avšak zákon o ŠFRB bližšie nedefinoval tieto záväzky, tzn. čo má byť plnené. Ak zákon o ŠFRB nepojednával o tom, aké záväzky zo zmluvy podľa ustanovenia § 12 majú mať veriteľ a dlžník, a teda neupravoval všetky podstatné časti určitej zmluvy, potom sa v žiadnom prípade nemôže jednať o komplexnú úpravu zmluvy alebo zmluvných podmienok alebo podstatných náležitostí zmluvy. Ustanovenia upravujúce podstatné časti určitej zmluvy sú kogentnej povahy dokonca aj v obchodnoprávných záväzkových vzťahoch (ustanovenie § 263 ods. 2 Obchodného zákonníka), pre ktoré je charakteristická skôr dispozitívna povaha noriem, ktoré ich upravujú. V Občianskom zákonníku nenájdeme ustanovenia upravujúce podstatné časti zmluvy, ktoré by boli aplikovateľné na zmluvu o poskytnutí podpory vo forme úveru uzatváranú medzi žalobcom a dlžníkom. Keďže zákon o ŠFRB neobsahoval ani len definíciu úveru, pri uzatváraní zmlúv o poskytnutí podpory nebolo možné postupovať len podľa samotného zákona o ŠFRB. Vždy musel byť súčasne aplikovaný aj iný právny predpis - v prípade podpory vo forme úveru musel byť tým predpisom Obchodný zákonník, resp. ust. § 497 a nasl. Obchodného zákonníka ako *lex generalis* upravujúci poskytovanie úverov na základe zmluvy. Občiansky zákonník nemožno v predmetnom prípade považovať za *lex generalis*, keďže úpravu úverov neobsahuje ani neobsahoval a zmluva o pôžičke z hľadiska charakteru základných záväzkov zmluvných strán nezodpovedá podmienkam zákona o ŠFRB (napr. postupnému čerpaniu na základe žiadosti dlžníka na úhradu faktúr a iných platobných dokladov). Nakoľko sa jedná o obchodnoprávny vzťah, tak žalobca správne aplikoval ustanovenie § 330 Obchodného zákonníka. Citované ustanovenie upravuje otázku tzv.

započítavania plnenia a podľa právnej teórie i súdnej praxe sa uplatňuje tak v prípade, keď ten istý dlžník má k tomu istému veriteľovi väčší počet záväzkov, tak aj v prípade, ak je plnený sice záväzok jediný, avšak vnútorne štruktúrovaný, obsahujúci niekoľko čiastkových povinností (poukaz na rozhodnutie KS v Žiline sp. zn. 9Co/277/2016). Žalovaní si boli bez akýchkoľvek pochybností vedomí splatnosti nároku žalobcu a svojimi čiastkovými úhradami až do 22.5.2018 bez akýchkoľvek pochybností preukázali zámer vyrovnáť svoj záväzok voči žalobcovi. Z konania žalovaných bolo bezpochyby vyvoditeľné, že konkludentným spôsobom uznávajú svoj záväzok voči žalobcovi, nakoľko čiastkové úhrady prebiehali po odstúpení od zmluvy v období od 8.10.2013 do 22.5.2018. Čiastkové úhrady boli vykonávané v období, keď ešte nemohol byť nárok žalobcu posudzovaný ako premĺčaný. Tvrdenie, že úhrady vykonávala „údajne“ tretia osoba uvádza, nemá žiadnu opodstatnenosť v konaní a konajúci súd by naň nemal prihliadať. Nie je možné poskytovať súdnu a legislatívnu ochranu konaniu žalovaných, ktoré jasne nesie známky zneužívania práva aj v súlade s nasledovným právnym názorom vyplývajúcim z ustálenej praxe, t.j. „ak však veriteľ pri reálnej existencii záväzku dlžníka nebude disponovať žiadnymi námietkami (či už z predchádzajúcej, alebo následnej komunikácie) týkajúcimi sa existencie dlhu a ani z jeho prípadného správania nebude možné vyvodiť, že k úhrade zvyšnej časti dlhu nedôjde, môže veriteľ z čiastočného plnenia, ktoré bude identifikované len číslom faktúry, vyvodzovať právne účinky uznania záväzku“ (poukaz na rozsudok NS ČR sp. zn. 29 Odo 341/2001). Plnenie poskytnuté pred odstúpením od zmluvy, nie je plnením bez právneho dôvodu, z neplatného právneho úkonu, z právneho dôvodu, ktorý by odpadol ani majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov, preto na usporiadanie vzájomných nárokov nemožno použiť právnú úpravu bezdôvodného obohatenia podľa § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka. Aplikácia uvedeného ustanovenia na vzájomný vzťah veriteľa a dlžníka je vylúčená aj v prípade prijatia plnenia z premĺčaného dlhu. Odôvodnenie považuje za nepreskúmateľné v dôsledku čoho má za to, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (poukaz na rozhodnutia ÚS SR sp. zn. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 241/07, ÚS 84/1994, ÚS 176/1996).

10. Žalovaní 1., 2., 3., 4., odvolanie nepodali, k odvolaniu žalobcu sa nevyjadrili.

11. Krajský súd v Trnave ako odvolací súd (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej aj „CSP“), skôr ako pristúpil k meritórnemu prejednaniu odvolania zistil, že v prejednávanej veci sú dané dôvody na zastavenie konania vo vzťahu k žalovanému 3. podľa § 167e ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZoKR“), a preto konanie voči žalovanému 3. bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a meritórneho prejednania odvolania, podľa § 167e ods. 1 ZoKR v spojení s § 378 ods. 1 CSP zastavil.

12. Podľa § 166a ods. 1 písm. a) ZoKR ak tento zákon neustanovuje inak (§ 166b a 166c), len v konkurze alebo splátkovým kalendárom môžu byť uspokojené tieto pohľadávky: pohľadávka, ktorá vznikla pred kalendárnym mesiacom, v ktorom bol vyhlásený konkurz alebo poskytnutá ochrana pred veriteľmi (ďalej len „rozhodujúci deň“).

13. Podľa § 167e ods. 1 ZoKR ak bol vyhlásený konkurz, súd bez zbytočného odkladu zastaví konanie, v ktorom sa uplatňuje pohľadávka, ktorá môže byť uspokojená iba v konkurze (§ 166a) alebo sa považuje za nevymáhateľnú (§ 166b).

14. Procesný inštitút zbavenia sa dlhov dlžníka (oddĺženie) predstavuje procesný nástroj určený pre dlžníka, ktorým možno za podmienok stanovených v zákone dosiahnuť nevymáhateľnosť pohľadávok v zákonom stanovenom rozsahu. Procesnoprávnym účinkom vyhlásenia konkurzu je, že súdne konania, v ktorých sa vymáhajú pohľadávky, ktoré sa uspokojujú v oddĺžovacom konkurze (§ 166a ZoKR) a pohľadávky, ktoré sú v tomto konkurze vylúčené z uspokojenia a sú nevymáhateľné (§ 166b ZoKR) sa zastavujú, a to na základe súdneho rozhodnutia vydaného ex off.

15. Z Obchodného vestníka 246/2021 vydaného dňa 23.12.2021 odvolací súd zistil, že uznesením Okresného súdu Trnava zo dňa 17.12.2021 pod sp. zn. 60Odk/107/2021 bol o. i. vyhlásený konkurz na majetok dlžníka: Y. D., nar. XX.X.XXXX, bytom B. D. XXX, začalo hlavné insolvenčné konanie podľa čl. 3 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/848 z 20. mája 2015 o insolvenčnom konaní, bol ustanovený správca: Trnavský správcovský dom, k.s. so sídlom kancelárie Námestie SNP 3, Trnava, IČO: 47 246 880, zn. správcu: S1685, bol oddĺžený dlžník tak, že bol zbavený všetkých dlhov, ktoré môžu byť uspokojené iba v konkurze v rozsahu, v akom nebudú uspokojené v konkurze.

16. Zverejnením rozhodnutia v obchodnom vestníku o vyhlásení konkurzu na majetok žalovaného 3. (ku ktorému došlo až po vydaní napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie) nastali účinky vyhláseného konkurzu a súčasne účinky rozhodnutia o oddlžení žalovaného 3. Pretože žalobca si v tomto konaní uplatňuje pohľadávku, ktorá môže byť uspokojená iba v konkurze na majetok úpadcu (žalovaného 3.), boli naplnené predpoklady, na základe ktorých odvolací súd z úradnej povinnosti predmetné prebiehajúce konanie voči žalovanému 3. s poukazom na § 167e ods. 1 ZoKR zastavil. (I. výrok tohto rozhodnutia odvolacieho súdu). Z dôvodu zastavenia konania v dôsledku vyhlásenia konkurzu na majetok žalovaného 3. odvolací súd vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia vo vzťahu k žalovanému 3. neposudzoval.

17. O náhrade trov konania vo vzťahu žalobcu a žalovaného 3. bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1, § 256 ods. 1 CSP a článkom 4 ods. 1 CSP. Na majetok žalovaného 3. bol vyhlásený konkurz, a to v štádiu po rozhodnutí súdu prvej inštancie, a po podaní odvolania žalobcom. Zavinenie na zastavení konania preto nemohlo byť pričítané žiadnej zo strán. Procesné zavinenie sa posudzuje výlučne z procesného hľadiska (nie hmotného práva). Preto o náhrade trov konania vo vzťahu žalobcu a žalovaného 3. bolo rozhodnuté tak, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania. (II. výrok tohto rozhodnutia odvolacieho súdu).

18. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozsudku súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na verejnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné, preto postupom podľa § 387 CSP napadnuté výroky II. a IV. vo vzťahu k žalovanej 2. a žalovanému 4. potvrdil.

19. Predmetom konania na súde prvej inštancie bola požiadavka žalobcu voči žalovaným na zaplatenie sumy 69.072,52 Eur spolu so zmluvnými úrokmi vo výške 3 % ročne zo sumy 30.536,57 Eur od 17.03.2018 do zaplatenia, s úrokmi z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 30.536,57 Eur od 17.03.2018 do zaplatenia a s nákladmi spojenými s uplatnením pohľadávky vo výške 682,25 Eur s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť ostatných žalovaných.

20. Výrok I., ktorých bola žalovanému 1. uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 69.072,52 Eur spolu so zmluvnými úrokmi vo výške 3 % ročne zo sumy 30.536,57 Eur od 17.03.2018 do zaplatenia, s úrokmi z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 30.536,57 Eur od 17.03.2018 do zaplatenia a s nákladmi spojenými s uplatnením pohľadávky vo výške 682,25 Eur, to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, ani výrok III. ktorým bol žalobcovi priznaný nárok na náhradu trov konania voči žalovanému 1. nebol napadnutý odvolaním strán, preto tieto nadobudli právoplatnosť. Odvolací súd k uvedenému poukazuje na to, že žalovaný 1. s ostatnými žalovanými 2., (ani 3.), 4. netvorí nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 ods. 1 CSP. Pre rozlíšenie, či ide o procesné spoločenstvo samostatné alebo nerozlučné je určujúca povaha predmetu sporu vyplývajúca z hmotného práva. O nerozlučné spoločenstvo ide tam, kde hmotné právo neumožňuje, aby predmet konania bol prejednaný a rozhodnutý samostatne voči každému spoločníkovi. Súdna prax aj právnická literatúra vychádzajú z toho, že osoby zaviazané k solidárnemu plneniu sú spoločníkmi samostatnými (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky sp.zn. 20 Cdo 2599/98, uverejnený v časopise Soudní judikatura č. 8, roč. 2000 pod č. 90, ďalej i Občanský zákoník II., komentár. 1. vydanie. Praha: CH Beck, 2009, s. 1531). Pri samostatnom spoločenstve koná každý zúčastnený sám za seba, voči každému zo zúčastnených môže byť samostatne (i odlišne) rozhodnuté, lehota na podanie odvolania plynie doručením rozsudku každému spoločníkovi samostatne (nerozlučný spoločník oproti tomu môže podať odvolanie včas, ak tak urobí v čase, kedy aspoň jednému z nich odvolacia lehota plynula), jej márnym uplynutím nadobúda vo vzťahu k tomuto spoločníkovi rozsudok právoplatnosť a len čo uplynie lehota na plnenie, stáva sa aj vykonateľným. Ďalej platí, že pri solidárnom záväzku je možné požadovať celé plnenie od ktoréhokoľvek zo solidárne zaviazaných dlžníkov (§ 511 ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka). Zároveň odvolací súd poukazuje Uznesenie NS SR sp. zn.

6Cdo/544/2015 zo dňa 26.10.2016, podľa hmotného práva je len na úvahe veriteľa, či bude celé plnenie alebo jeho časť žiadať len od niektorého alebo od všetkých solidárnych dlžníkov vyplýva, že pasívne vecne legitimovaný je ktorýkoľvek solidárny dlžník sám o sebe. Už z toho, že založení procesného spoločenstva medzi solidárnymi dlžníkmi rozhoduje iba vôľa veriteľa, vyplýva záver o samostatnosti spoločníkov. V prípade solidárnych dlžníkov sa rozsudok nemusí vzťahovať na všetkých, lebo každému z nich prislúchajú jeho (resp. aj jeho) osobné námietky, ktoré budú posudzované iba vo vzťahu k nemu samému. K uvedenému záveru sa priklonil Najvyšší súd SR aj v rozhodnutí zo dňa 29.1.2019, sp. zn. 5Cdo 1/2018.

21. Predmetom odvolacieho prieskumu sa stal rozsudok súdu prvej inštancie iba v napadnutom zamietajúcom II. výroku voči žalovanej 2. a žalovanému 4. (o zaplatenie sumy 69.072,52 Eur spolu so zmluvnými úrokmi vo výške 3 % ročne zo sumy 30.536,57 Eur od 17.03.2018 do zaplatenia, s úrokmi z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 30.536,57 Eur od 17.03.2018 do zaplatenia a s nákladmi spojenými s uplatnením pohľadávky vo výške 682,25 Eur s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť ostatných žalovaných) z dôvodu dôvodne vznesenej námietky premlčania, ako aj výrok IV. (o náhrade trov konania), a to s poukazom na odvolacie námietky žalobcu.

22. Pretože odvolací súd preberá vo vzťahu k žalovanej 2. a k žalovanému 4. v celom rozsahu súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, ktorý vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na rozhodnutie v danej veci, výsledky dokazovania správne vyhodnotil a dospel i k správny skutkový záverom pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobcom uplatneného nároku, a pretože odvolací súd zároveň v celom rozsahu zdieľa i právne závery súdu prvej inštancie vo veci, s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 CSP odkazuje na správne odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie vo vzťahu odchyliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľovi. Keďže súd prvej inštancie napadnutý rozsudok riadne odôvodnil, pričom zároveň sa vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami tvoriacimi základ pre rozhodnutie a odvolací súd sa s týmto odôvodnením súdu v plnej miere stotožňuje, k veci považuje za potrebné dodať iba nasledovné:

23. Z obsahu spisu a dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie vyplýva, že podľa zmluvy o poskytnutí podpory uzavretej podľa zákona č. 607/2003 Z.z. v znení noviel o Štátnom fonde rozvoja bývaní vo forme úveru č. 201/560/2005 uzavretej dňa 21.4.2005 medzi žalobcom ako veriteľom (ktorý zmluvu podpísal dňa 18.4.2005), žalovanými 1. a 2. ako dlžníkmi (ktorí zmluvu podpísali dňa 21.4.2005) a žalovanými 3. a 4. ako ručiteľmi (ktorí zmluvu podpísali dňa 21.4.2005), žalobca poskytol žalovaným 1. a 2. podporu na výstavbu bytu z prostriedkov fondu vo forme úveru vo výške 1.000.000,- Sk (na prístavbu a prestavbu RD s vytvorením 1. b.j. B. D. XX) pri úrokovej sadzbe 2,5 % a dobe splatnosti 30 rokov. Žalovaní 1. a 2. sa zaviazali splatiť fondu celý úver i s úrokom pravidelnými mesačnými splátkami a to tak, že platba bude vykonaná vždy do 15. kalendárneho dňa nasledujúceho mesiaca, vo výške prvej až 359. splátky po 131,18 Eur (pôvodne 3.952,- Sk) a poslednej splátky vo výške zostatku dlhu (podmienky splácania úveru sú bližšie upravené v čl. IV zmluvy). Listom zo dňa 22.2.2010 žaloby odstúpil od predmetnej zmluvy a vyzval žalovaných na zaplatenie dlžnej sumy do 30 dní od písomného vyzvania (doručené žalovaným 1. a 2. ako dlžníkom dňa 5.3.2010). Listom zo dňa 16.3.2010 bol žalovaný 4. vyzvaný na úhradu žalovanej sumy do 7 dní od doručenia výzvy (doručená dňa 23.3.2010).

24. V konaní bolo preukázané a medzi stranami i nesporné, že po platnom uzavretí predmetnej zmluvy žalobca žalovaným 1. a 2. predmetný úver poskytol, žalovaní 1. a 2. si však neplnili svoju povinnosť zo zmluvy splácať úver, pričom z dlžnej sumy neuhradili istinu 30.536,57 Eur s príslušenstvom. Rovnako bolo nesporným, že v dôsledku porušenia tejto zmluvnej povinnosti žalobca od predmetnej zmluvy s použitím čl. VIII bod 8.4 jednostranne odstúpil listom zo dňa 22.10.2010 (doručené žalovaným dňa 5.3.2010) a zároveň žalovaných vyzval na zaplatenie dlhu vo výške 47.377,97 Eur do 30 dní od písomného vyzvania. Z kontextu žaloby žalobcu vyplýva, že žalobca s týmto úkonom spája splatnosť celého zostatku úveru žalovanými 1. a 2. Po odstúpení od zmluvy boli na úhradu vykonané vklady v sume 7.560,- Eur od 8.10.2013 do 22.5.2018 (čl. 21). Nesporným bolo, že od novembra 2015 vykonávala platby v prospech žalobcu v zmysle predmetnej zmluvy Monika Träxler (mesačne á 140,- Eur).

25. Právne posudzovanie veci je činnosť súdu, pri ktorej skutkový stav (zistený aj na základe podkladov predložených stranami) podriaďuje pod skutkovú podstatu príslušnej právnej normy, na základe čoho dospieva k záveru, či sa právo prizná alebo neprizná. Právnym posúdením veci je činnosť súdu, pri ktorej

zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie vecí, ktoré je dôvodom odvolania, môže spočívať v tom, že súd vec posúdil podľa nesprávneho právneho predpisu, alebo že správne použitý právny predpis nesprávne vyložil, prípadne ho na zistený skutkový stav nesprávne aplikoval. Nesprávnym právnym posúdením vecí je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav.

26. Odvolací súd sa stotožnil s právnym záverom súdu prvej inštancie, že _____ v predmetnom spore sa nejedná o právny vzťah, ktorý vznikol na základe spotrebiteľskej zmluvy.

27. Právna otázka týkajúca sa právneho posúdenia či uzatvorením zmluvy _____ o poskytnutí podpory podľa ustanovení zákona č. 124/1996 Z. z. o štátnom fonde rozvoja bývania v znení neskorších predpisov s fyzickou osobou, sa uzatvára spotrebiteľská zmluva, spĺňajúca kritéria ustanovenia § 52 Občianskeho zákonníka, resp. inej právnej normy, a teda, či sa na uvedený právny vzťah majú aplikovať platné a účinné právne predpisy Slovenskej republiky, resp. úijné predpisy, upravujúce ochranu spotrebiteľa alebo je uvedená aplikácia _____ v danom prípade vylúčená, bola už riešená v uznesení Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/106/2018. V označenej právnej veci dospel Najvyšší súd SR k záveru, že Štátny fond rozvoja bývania je osobitný subjekt zriadený zákonom na realizáciu podpory štátu v oblasti bytovej politiky zákonom upravenými nástrojmi, pri ktorej nemá postavenie dodávateľa podľa ustanovenia § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka a ním uzatvorené zmluvy pri realizácii podpory štátu v oblasti bytovej politiky nemajú charakter spotrebiteľskej zmluvy v zmysle ustanovenia § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

28. Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení zo dňa 29. apríla 2020 č. k. 8Cdo/9/2019 sa stotožnil so závermi vyjadrenými v uznesení NS SR z 29. apríla 2019 sp. zn. 4Cdo/106/2018 a konštatoval, že nevzhladol žiadny dôvod na zmenu právneho názoru vyjadreného v označenom rozhodnutí alebo na odklon od právneho názoru v ňom vyjadreného, a teda ani na dôvod na postúpenie vecí veľkému senátu Najvyššieho súdu. Žalobca (Štátny fond rozvoja bývania, ďalej len „ŠFRB“) je právnickou osobou pôvodne zriadenou zákonom č. 124/1996 Z. z. o štátnom fonde rozvoja bývania účinným od 1. mája 1996. Tento zákon upravil podmienky pre poskytovanie podpory štátu na rozširovanie a zveľaďovanie bytového fondu a vytvoril systém ekonomickej podpory rozvoja bývania a sústredenia zdrojov pre tento účel v ŠFRB, ktorý bol ním zriadený (§ 1 ods. 1). Postavenie ŠFRB zostalo nezmenené aj po zákonných zmenách (zákon č. 607/2003 Z. z., zákon č. 150/2013 Z. z.). Podľa § 1 ods. 3 zákona č. 150/2013 Z. z. je ŠFRB finančnou inštitúciou slúžiacou na implementáciu finančných nástrojov podľa osobitného predpisu, ktorým sú Nariadenie Európskeho parlamentu Rada (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja v Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde, a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde, a ktorým sa zrušuje Nariadenie rady (ES) č. 1086/2006. ŠFRB neposkytuje podporu vo forme úveru širokej verejnosti, ale iba vymedzenému okruhu osôb, ktoré musia mať na území Slovenskej republiky trvalý pobyt, ak ide o fyzickú osobu, prípadne sídlo, ak je žiadateľom podpory právnická osoba (§ 7 zákona č. 150/2013 Z. z.), podpora sa poskytuje za zvýhodnených podmienok upravených v zákone. Štátny fond rozvoja bývania je koncipovaný ako takzvaný obrátkový fond. Znamená to, že prostriedky, ktorými disponuje sú používané najmä na poskytovanie podpory vo forme úverov za zvýhodnených podmienok, oproti podmienkam trhovým (§ 4 ods. 1 písm. a/ zákona č. 150/2013 Z. z.). Prostriedky fondu možno použiť aj na správu fondu, avšak len v zákonom limitovanom rozsahu (§ 4 ods. 1 písm. b/ zákona č. 150/2013 Z. z.).

29. Žalobca (podľa záverov vyššie uvedených rozhodnutí Najvyššieho súdu SR) je preto osobitný subjekt zriadený zákonom, prostredníctvom ktorého štát realizuje svoju bytovú politiku zákonom upravenými nástrojmi, medzi ktoré patrí aj zmluva o úvere. Jeho činnosť nemá atribúty podnikateľskej činnosti podľa § 2 ods. 1 Obchodného zákonníka, nevykonáva činnosť za účelom dosiahnutia zisku, ale realizuje podporu štátu v oblasti bytovej politiky. Posúdenie toho, či ide o dodávateľa je nutné vnímať aj v súvislostiach právnej úpravy _____ a judikatúry práva Európskej únie. Ponímanie osoby dodávateľa v čl. 2 písm. c) smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa vzťahuje len na zmluvy, ktoré podliehajú tejto smernici. Podľa článku 1 bod 2 tejto smernice zmluvné podmienky, ktoré odrážajú záväzné zákonné alebo regulačné ustanovenia a ustanovenia alebo zásady medzinárodných dohôd, ktorých sú členské štáty alebo spoločenstvo zmluvnou stranou, najmä

v oblasti dopravy, nepodliehajú ustanoveniam tejto smernice. Do rozsahu tejto smernice nespádajú zmluvné podmienky, ktoré odrážajú zákonné alebo regulačné ustanovenia konkrétneho štátu. ŠFRB nemôže pri poskytovaní podpory bývania vo forme úveru uplatniť „voľnú úvahu“, ale je povinný dodržať zákonom stanovené pravidlá. Ak žiadateľ podpory splní zákonné podmienky, fond je povinný s ním zmluvu za zvýhodnených, zákonom regulovaných podmienok, uzavrieť. Na takto zákonom regulované zmluvy o úvere sa uvedená smernica nevzťahuje a nemožno z nej vychádzať pri výklade pojmu dodávateľa vo vzťahu k ŠFRB. Zákonodarca pritom vylúčil, aby sa na ŠFRB vzťahovala osobitná právna úprava spotrebiteľských úveroch upravených zákonom č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (§ 1 ods. 3 písm. p). Rovnako je ŠFRB vylúčený aj z právnej úpravy úverov na bývanie upravených zákonom č. 90/2016 Z. z. o úveroch na bývanie a o zmene a doplnení niektorých zákonov (§ 1 ods. 4 písm. i/). Žalobca je inštitútom sui generis, slúži ako ekonomický nástroj bytovej politiky štátu. Ochrana spotrebiteľa sa má primárne uplatniť proti nekalým praktikám dodávateľov, ktoré sa pri realizovaní podpory štátom vylučujú. ŠFRB ako účelový fond zriadený štátom si nemôže v zmluvách o poskytnutí podpory dohodnúť podmienky, ktoré by nemali oporu v zákone. Na základe uvedených špecifik ŠFRB nevykonáva podnikateľskú ani obchodnú činnosť, tak, ako to má na mysli právny poriadok. Keďže ochranu spotrebiteľa je nutné vnímať v súvislostiach právnej úpravy a judikatúry práva Európskej únie, ani v takomto prípade nemožno dospieť k záveru, že ŠFRB spĺňa pojmové znaky dodávateľa podľa ust. § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka (uznesenie NS SR sp.zn. 4Cdo 106/2016 z 29. apríla 2019).

30. Vzhľadom k tomu, že Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. 8Cdo 9/2019 zo dňa 29. apríla 2020 akceptoval názor obsiahnutý v skoršom rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 106/2018, pričom nevzhladol dôvod na odklon od právneho názoru v ňom vyjadreného (teda ani na dôvod na postúpenie veci veľkému senátu Najvyššieho súdu), bolo potrebné právne posúdenie riešenia právnej otázky uzatvorenia zmluvy o poskytnutí podpory podľa ustanovení zákona č. 126/1996 Z. z. o štátnom fonde rozvoja bývania v znení neskorších predpisov, ako zmluvy, ktorá nespĺňa kritériá ustanovenia § 52 Občianskeho zákonníka, a preto na daný právny vzťah nie je dôvodné aplikovať vnútroštátne alebo únijské predpisy upravujúce ochranu spotrebiteľa, považovať za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu.

31. Aj v odôvodnení rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/164/2020, na ktoré v napadnutom rozsudku poukázal prvoinštančný súd, dovolací súd konštatoval, že „dovolací súd vyššie nastolenú otázku v označených rozhodnutiach vyriešil spôsobom, že vzťah zo Zmluvy o poskytnutí podpory vo forme úveru uzavretej medzi Štátnym fondom rozvoja bývania (ďalej len „Fond“) a fyzickou osobou, nie je vzťahom spotrebiteľským. Konštatoval, že činnosť Fondu nemá atribúty podnikania, práve naopak realizuje podporu štátu v oblasti bytovej politiky, a preto nemá postavenie dodávateľa v zmysle ustanovenia § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka“.

32. Odvolací súd poukazuje aj na odsek 33 odôvodnenia rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/64/2019 zo dňa 23.9.2020, „Senát dovolacieho súdu, ktorý koná v danej veci, sa stotožňuje so závermi vyjadrenými v uznesení iného senátu z 29. apríla 2019 sp. zn. 4Cdo/106/2018 a nevidí žiadny dôvod na zmenu právneho názoru vyjadreného v označenom rozhodnutí alebo na odklon od právneho názoru v ňom vyjadreného, a teda ani dôvod na postúpenie veci veľkému senátu najvyššieho súdu [rozsudok dovolacieho súdu z 10. novembra 2016 sp. zn. 3Cdo/174/2016 (R 17/2017)]. Rovnaké závery napokon prijal senát aj vo svojom uznesení sp. zn. 8Cdo/9/2019“.

33. Senát dovolacieho súdu (v uznesení sp. zn. 4Cdo/14/2021 zo dňa 25.2.2021 sa v odseku 16 odôvodnenia) stotožňuje so závermi vyjadrenými v uznesení veci prejednávajúceho senátu z 29. apríla 2019 sp. zn. 4 Cdo 106/2018 a nevidí žiadny dôvod na zmenu právneho názoru vyjadreného v označenom rozhodnutí alebo na odklon od právneho názoru v ňom vyjadreného, a teda ani dôvod na postúpenie veci veľkému senátu najvyššieho súdu [rozsudok dovolacieho súdu z 10. novembra 2016 sp. zn. 3Cdo 174/2016 (R 17/2017)]. Analogická právna vec žalobcu bola zhodne riešená aj v uzneseniach sp. zn. 8Cdo 9/2019, 5Cdo 170/2018 a sp. zn. 8Cdo 164/2020.

34. Ohľadom právneho posúdenia nároku žalobcu (vrátane nárokov po odstúpení od zmluvy) okresný súd odkázal na rozhodnutie NS SR sp. zn. 8Cdo/164/2020, podľa ktorého „napriek skutočnosti, že zmluva uzavretá medzi stranami nemala spotrebiteľský charakter, nároky z nej je potrebné posudzovať podľa ustanovení Občianskeho zákonníka (vrátane nárokov po odstúpení od zmluvy)“.

35. V odseku 9 odôvodnenia napadnutého rozsudku okresný súd konštatoval (v zhode so záverom Najvyššieho súdu vo veci sp. zn. 8Cdo/164/2010, ktorý riešil obdobnú vec, na ktorú sa aplikoval zákon č. 124/1996 Z.z. o štátnom fonde rozvoja bývania), že žalobca poskytoval podporu (i vo forme poskytnutia úveru) na základe a za podmienok, upravených v osobitnom prepise, ktorým v danej veci bol zákon č. 607/2003 Z. z. o Štátnom fonde rozvoja bývania. Tento prepis vo svojich ustanoveniach komplexne upravoval všetky podmienky (§ 5 až § 12), za ktorých bol fond oprávnený poskytovať o. i. úvery, vrátane vymedzenia podstatných náležitostí uzavretej Zmluvy o poskytnutí podpory (údaje o zmluvných stranách, účel, výška a druh poskytovanej podpory, spôsob plnenia záväzkov zmluvných strán, boli základnými náležitosťami každého zmluvného vzťahu). V zmluve boli tiež dohodnuté sankcie za oneskorené splácanie (nedodržanie splátkového kalendára), za neoprávnené použitie poskytnutej podpory, za neumožnenie kontroly na stavbe, resp. za iné porušenie zmluvných podmienok. Podpora poskytnutá z prostriedkov fondu bola navyše určená výhradne len na úhradu faktúr a iných platobných dokladov a nemohla byť žiadateľovi poskytnutá v hotovosti. Poskytnutú podporu musel žiadateľ čerpať iba v súlade s podmienkami zákona č. 607/2003 Z. z. a zmluvne dohodnutými podmienkami. Je potom zrejmé, že fond pri poskytovaní podpory vo forme úveru, neuzatváral zmluvu podľa ustanovení Obchodného zákonníka. V danej veci tak nešlo o typický úver v zmysle ust. § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, ale o úver, poskytovaný na základe osobitného predpisu, ktorým bol zákon č. 607/2003 Z. z., a to za podmienok v ňom uvedených a bližšie špecifikovaných v samotnej zmluve, ktorej náležitosti rovnako upravoval tento predpis. Podpora z fondu sa tak poskytovala len špecifickej skupine žiadateľov za zákonom stanovených podmienok, ktoré boli pre žiadateľa priaznivejšie než podmienky, za ktorých by si vedel obstaráť finančné prostriedky na kapitálovom trhu (t.j. za iných než komerčných podmienok). Nešlo tu teda o úverovú zmluvu uzatváranú podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka. Ak strany mali záujem riadiť sa pri poskytovaní úveru ustanoveniami Obchodného zákonníka, mohli si v zmluve dohodnúť, že ich záväzkový vzťah sa bude spravovať Obchodným zákonníkom (§ 262 Obchodného zákonníka). Zmluvné strany si však v uzavretej zmluve naopak dohodli, že „ich práva a povinnosti sa budú riadiť predovšetkým zákonom č. 607/2003 Z. z. a ostatnými právnymi predpismi upravujúcimi vzťahy k ŠFRB a ďalej ich vzájomné vzťahy sa budú riadiť ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi, najmä Občianskym zákonníkom (viď článok XII bod 12.3 Zmluvy)“. Strany si tak pre úpravu ich záväzkového vzťahu, aplikáciu ustanovení Obchodného zákonníka, nedohodli. I z ďalších zmluvných dojednaní vyplývalo, že si strany pre úpravu svojich vzťahov dohodli aplikáciu ustanovení Občianskeho zákonníka (napr. čl. VII bod 7.1., 7.2., čl. X a pod.). Na základe uvedeného mal súd za to, že na aplikovanie obchodnoprávneho režimu bolo potrebné, aby medzi stranami existoval záväzkový vzťah spĺňajúci podmienky § 261 ods. 1, 2 alebo 6 Obchodného zákonníka. V danej veci (ako už bolo uvedené vyššie) takýto vzťah nevznikol, keďže komplexnú úpravu poskytovania podpory vo forme úveru fondom upravoval výlučne osobitný predpis, ktorým bol zákon č. 607/2003 Z.z. Aplikáciu ustanovení Obchodného zákonníka si potom nedohodli zmluvné strany ani v samotnej zmluve (§ 262 Obchodného zákonníka). Ak sa potom práva žalobcu na vrátenie úveru (titulom zodpovednosti za bezdôvodné obohatenie) nespravovali Obchodným zákonníkom, bolo potrebné ich posudzovať podľa všeobecnej právnej úpravy, ktorou boli ustanovenia Občianskeho zákonníka, a to vrátane práv vyplývajúcich z účinkov odstúpenia od zmluvy. Pri rešpektovaní princípu lex specialis a lex generalis platí, že ak osobitný predpis (v danom prípade zákon č. 607/2003 Z. z.) nemal blanket na použitie Obchodného zákonníka, bolo potrebné použiť základný predpis občianskeho práva, a to Občiansky zákonník. Iná by bola situácia, ak by medzi stranami existoval záväzkový vzťah spĺňajúci podmienky § 261 ods. 1, 2 alebo 6 Obchodného zákonníka. V takomto prípade by sa odstúpenie od zmluvy (vrátane nárokov z neho plynúcich) mohlo spravovať Obchodným zákonníkom i napriek tomu, že by sa predpoklady samotného nároku spravovali Občianskym zákonníkom (IV. ÚS 214/04).

36. Na podporu uvedeného v odseku 35 odvolací súd poukazuje na odôvodnenie rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/64/2019, ktorý riešil obdobnú vec, na ktorú sa vzťahoval zákon č. 607/2003 Z. z. o Štátnom fonde rozvoja bývania (ako v preskúmvanej veci), a ktorý v odseku 43 uzavrel, že „Dovolací súd má za to, že na aplikovanie obchodnoprávneho režimu bolo potrebné, aby medzi stranami existoval záväzkový vzťah spĺňajúci podmienky § 261 ods. 1, 2 alebo 6 Obchodného zákonníka. V danej veci (ako už bolo uvedené vyššie) takýto vzťah nevznikol, keďže komplexnú úpravu poskytovania podpory vo forme úveru Fondom upravoval výlučne osobitný predpis, ktorým bol zákon č. 607/2003 Z. z.. Aplikáciu ustanovení Obchodného zákonníka si potom nedohodli zmluvné strany ani v samotnej Zmluve (§ 262 Obchodného zákonníka).

37. Ak sa potom práva žalobcu na vrátenie úveru (titulom zodpovednosti za bezdôvodné obohatenie) nespravovali Obchodným zákonníkom, bolo ich potrebné podľa odvolacieho súdu posudzovať podľa všeobecnej právnej úpravy, ktorou boli ustanovenia Občianskeho zákonníka, a to vrátane „zániku“ práva domôcť sa plnenia v dôsledku vznesenia námietky premlčania. Pri rešpektovaní princípu lex specialis a lex generalis platí, že ak osobitný predpis (v danom prípade zákon č. 607/2003 Z. z.) nemal blanket na použitie Obchodného zákonníka, bolo potrebné použiť základný predpis občianskeho práva, a to Občiansky zákonník. Iná by bola situácia, ak by medzi stranami existoval záväzkový vzťah spĺňajúci podmienky § 261 ods. 1, 2 alebo 6 Obchodného zákonníka. V takomto prípade by sa premlčanie nároku mohlo spravovať Obchodným zákonníkom i napriek tomu, že by sa predpoklady samotného nároku spravovali Občianskym zákonníkom (IV. ÚS 214/04). V konaní bolo nesporným, že žalovaní 1. a 2. riadne nesplácali poskytnutí úver a dostali s jeho jednotlivými splátkami do omeškania. Rovnako nebolo sporné, že v dôsledku porušenia tejto zmluvnej povinnosti žalobca od predmetnej zmluvy s použitím čl. VIII bod 8.4 jednostranne odstúpil listom zo dňa 22.2.2010 (doručené dlžníkom žalovanému 1. a žalovanej 2. dňa 5.3.2010) a zároveň žalovaných vyzval na zaplatenie dlhu vo výške 47.377,97 Eur do 30 dní od písomného vyzvania. Keďže platnosť odstúpenia nebola spochybnená (teda odstúpenie je platné), splatnosť pohľadávky nastala (aj) podľa odvolacieho súdu najneskôr v mesiaci apríl 2010.

38. Nakoľko odstúpením od zmluvy sa zmluva od počiatku zrušila (§ 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka) a jednotlivým účastníkom zmluvy vznikla povinnosť vydať si navzájom, či si plnili (§ 457 Občianskeho zákonníka), teda ich vzájomné nároky sa dostali do právneho režimu bezdôvodného obohatenia podľa § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka.

39. Podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

40. Podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka, bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

41. Bezdôvodné obohatenie je upravené v ustanovení § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka. Bezdôvodné obohatenie v zmysle Občianskeho zákonníka v pozitívnom vymedzení je majetkový prospech získaný 1/ plnením bez právneho dôvodu, 2/ plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, 3/ plnením z neplatného právneho úkonu, 4/ z nepoctivých zdrojov, 5/ plnením za toho, kto podľa práva mal plniť sám. Subjekt, ktorý sa bezdôvodne obohatil, je povinný vydať bezdôvodné obohatenie oprávnenému subjektu, t. j. v prospech toho, na úkor koho bezdôvodné obohatenie vzniklo.

42. Právny vzťah bezdôvodného obohatenia je samostatným vzťahom, ktorý vznikne v dôsledku porušenia iného právneho vzťahu alebo na základe určitej právnej skutočnosti (podľa zákonom definovaného pojmu bezdôvodného obohatenia). Záväzkový právny vzťah z bezdôvodného obohatenia však vznikne len za splnenia určitých zákonných predpokladov, ktorými sú získanie bezdôvodného obohatenia na strane určitej osoby, protiprávnosť získania bezdôvodného obohatenia, majetková ujma, ktorá postihuje inú určitú osobu a príčinná súvislosť medzi protiprávnym získaním bezdôvodného obohatenia určitou osobou a majetkovou ujmom inej určitej osoby, a napokon, že nejde o prípad, keď Občiansky zákonník napriek majetkovému prospechu bezdôvodné obohatenie výslovne vylučuje (uznesenie NS SR sp. zn. 2Cdo 92/2010 z 19. januára 2012).

43. Rozhodujúcou právnou otázkou zostalo posúdenie premlčania, nakoľko (aj) žalovaná 2. a žalovaný 4. vzniesli námietku premlčania a súd prvej inštancie ju považoval za dôvodnú a žalobu zamietol práve z dôvodu premlčania s poukazom na § 107 Občianskeho zákonníka (aj vo vzťahu k žalovanej 2. a žalovanému 4.).

44. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

45. Podľa § 107 Občianskeho zákonníka, právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil (ods. 1). Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia

premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo (ods. 2).

46. Základným inštitútom premlčania je pôsobiť na subjekty občianskoprávných vzťahov, aby v primeraných dobách uplatnili svoje práva (nároky) a zároveň aj zabrániť tomu, aby povinné osoby neboli po časovo neprimeranej dobe nútené splniť si svoje povinnosti. Inštitút premlčania takto zabraňuje dlhodobému trvaniu práv a im zodpovedajúcim povinnostiam. Ak uplynula zákonom ustanovená premlčacia doba a oprávnená osoba v nej určeným spôsobom u príslušného orgánu svoje právo nevykonala, vzniká povinnej osobe oprávnenie vzniesť námietku premlčania a tak spôsobiť stav, že sa oprávnená osoba nemôže s úspechom domáhať na súde svojho práva. Dôvodné vznesenie námietky premlčania v občianskom súdnom konaní má totiž za následok, že súd nemôže oprávnenej osobe právo (nárok) priznať (§ 100 ods. 1 tretia veta OZ). Pritom zásada hospodárnosti konania musí viesť konajúci súd k tomu, aby prednostne posúdil v konaní vznesenú námietku premlčania vzhľadom na to, že v prípade jej oprávnenosti takýto postup vedie k rýchlemu vydaniu rozhodnutia vo veci samej, bez potreby vykonávania ďalších dôkazov na zistenie napr. výšky bezdôvodného obohatenia a pod. (por. rozsudok NS SR sp. zn. 3 Cdo 145/2007 z 24.10.2005).

47. Pod premlčaním sa rozumie - oslabenie práva - t. j. súdnu nevyhmáateľnosť práva, ktoré sa neuplatnilo v stanovenej lehote (premlčacej dobe) za podmienky, že dlžník vznesie námietku premlčania, ale vzhľadom na existenciu záväzku možnosť dlžníka premlčací záväzok (naturálny záväzok) dobrovoľne splniť aj po uplynutí premlčacej doby. Premlčanie spočíva teda na dvoch právnych skutočnostiach: 1/ na uplynutí zákonom stanovenej premlčacej doby, ktorú nemožno ani skrátiť, ani predĺžiť, pretože je stanovená kogentnými predpismi, 2/ na neuplatnení práva pred súdom alebo u iného príslušného orgánu.

48. Pri práve na vydanie bezdôvodného obohatenia je stanovená dvojaká, kombinovaná premlčacia doba, t. j. subjektívna a objektívna. Tieto dve premlčacie doby začínajú, bežia a končia nezávisle na sebe. Subjektívna premlčacia doba je kratšia - dvojročná, objektívna premlčacia doba je buď trojročná alebo desaťročná, ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie. Pre vzájomný vzťah subjektívnej a objektívnej premlčacej doby platí, že sú od seba nezávislé čo do svojho priebehu, jeho začiatku i konca, ak skončí beh jednej z nich, právo sa premlčí, a to aj napriek tomu, že oprávnenému ešte beží druhá premlčacia doba. Ak márne uplynula aspoň jedna z uvedených lehôt a je vznesená námietka premlčania, nemožno právo priznať. Z hľadiska posúdenia začiatku plynutia premlčacej dvojročnej doby je rozhodujúci okamih, keď sa oprávnený v konkrétnom prípade skutočne dozvie o tom, že došlo na jeho úkor k získaniu bezdôvodného obohatenia a kto ho získal. Pre stanovenie začiatku plynutia objektívnej premlčacej doby, a to tak trojročnej, ako aj desaťročnej (v prípade úmyselného bezdôvodného obohatenia) je rozhodujúci okamih, kedy k získaniu bezdôvodného obohatenia skutočne došlo. Subjektívna premlčacia doba nemôže začať plynúť skôr než objektívna premlčacia doba. O tom, že došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia a kto ho získal, sa totiž oprávnený nemôže dozvedieť skôr, než bezdôvodné obohatenie vôbec vzniklo. O tom, že došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia a kto ho získal, sa oprávnený dozvie vtedy, keď pozná skutkové okolnosti, z ktorých možno usudzovať na získanie bezdôvodného obohatenia na jeho úkor, a to aspoň v takej výške (objektívne vyčíslené v peniazoch), že právo na jeho vydanie možno dôvodne uplatniť na súde. Rozhoduje skutočná, a nie predpokladaná znalosť okolností uvedených v ust. § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

49. Ohľadom aplikácie ustanovenia § 107 Občianskeho zákonníka (o premlčaní) v danej veci súdom prvej inštancie odvolací súd podporne poukazuje na rozsudok NS SR sp. zn. 8Cdo/64/2019 zo dňa 23.9.2020, odsek 34 „I napriek uvedenému nebolo možné dovolaniu vyhovieť, nakoľko rozhodujúcou skutočnosťou, na ktorej súdy nižších inštancií založili v danej veci svoje zamietajúce rozhodnutia, bola skutočnosť, že nároky žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia zo zrušenej Zmluvy o poskytnutí podpory, boli premlčané. Oba súdy (hoci každý z nich z iných dôvodov) potom zhodne uviedli, že na premlčanie nárokov žalobcu bolo potrebné aplikovať občianskoprávne (nie obchodnoprávne) ustanovenia o premlčaní. Inak povedané, hoci odvolací súd nesprávne vyhodnotil Zmluvu o poskytnutí podpory ako zmluvu, ktorá má spotrebiteľský charakter, napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil z dôvodu, že nároky uplatnené v žalobe považoval za premlčané z dôvodu uplynutia 2 ročnej subjektívnej premlčacej lehoty podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Rozhodujúcou v danej veci preto nebola ani tak otázka charakteru Zmluvy o poskytnutí podpory, ale otázka aplikácie noriem upravujúcich premlčanie, t. j. či sa nároky žalobcu premlčujú podľa noriem občianskeho alebo obchodného práva.

Potom i napriek tomu, že odvolací súd použil občianskoprávnu normu (§ 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka) na premlčanie uplatneného nároku odvodzoval z nesprávneho vyhodnotenia charakteru Zmluvy, túto aplikoval správne, keď i dovolací súd je názoru, že na premlčanie nárokov zo Zmluvy o poskytnutí podpory bolo potrebné aplikovať normy občianskeho práva. Rozhodujúcim právnym posúdením tak bola v danej veci otázka aplikácie noriem upravujúcich premlčanie nároku, hoci k záveru o aplikácii noriem občianskeho práva odvolací súd pristúpil po nesprávnom vyhodnotení charakteru Zmluvy. Samotný záver tohto súdu o tom, že nároky žalobcu premlčané boli, však správny bol“.

50. Vo vzťahu k nároku žalobcu uplatneného voči k žalovanému 4. (ako ručiteľovi) odvolací súd dopĺňa sa jedná o samostatný nárok vyplývajúci z ručiteľského záväzku zo Zmluvy o poskytnutí podpory (uzavretej podľa zákona č. 607/2003 Z.z. v znení noviel o Štátnom fonde rozvoja bývania vo forme úveru č. 201/560/2005) uzavretej dňa 21.4.2005 (podpísanej aj žalovaným 4. dňa 21.4.2005). V prejednávanej spore bol ručiteľský záväzok obsiahnutý priamo v základnej úverovej zmluve uzatváranej medzi žalobcom ako veriteľom a žalovanými 1 a 2 ako dlžníkmi, a to v čl. VII. zmluvy, v bodoch 7.1. až 7.3., z ktorých obsahu jednoznačne, nepochybne, jasne, určito a zrozumiteľne vyplýva, že zmluvné strany sa dohodli na zabezpečení poskytnutej podpory ručením žalovaných 3. a 4. (s poukazom § 546 až § 560 Občianskeho zákonníka), ktorí prehlásili, že dobrovoľne, slobodne a vážne sa rozhodli prijať povinnosť uspokojiť záväzok dlžníka voči fondu, a to v celosti alebo jeho zostatok z nesplatených častí istiny a jeho úroku, ak dlžník nespláca alebo ak zvlášť hrubým spôsobom porušil ustanovenia zmluvy a ak dlžník neuspokojí na osobitnú písomnú výzvu pohľadávku fondu. Ručiteľia ručia za dlh dlžníka po dobu, pokiaľ nie je zriadené záložné právo v prospech veriteľa s tým, že za dlh ručia spoločne a nerozdielne podľa § 539 Občianskeho zákonníka a to po dobu do zriadenia záložného práva. Podpísaní ručiteľia (aj žalovaný 4.) svojím podpisom potvrdili, že s obsahom zmluvy boli oboznámení, porozumeli jej, sú si vedomí svojej povinnosti splniť dlh, ak tento nesplní dlžník na základe výzvy fondu. Osobné údaje a overené podpisy ručiteľov sa nachádzajú na str. 10 zmluvy.

51. Ručiteľský záväzok, na rozdiel od záväzku dlžníka, vzniká vyhlásením ručiteľa alebo zo zákona (§ 546 Občianskeho zákonníka) a je splatný neskôr až po tom, keď dlžník nesplní svoj dlh ani na výzvu veriteľa. Rozdielnosť záväzkov ručiteľa a dlžníka vyplýva tiež z toho, že ručiteľský záväzok je vo vzťahu k záväzku dlžníka akcesorickým a subsidiárnym a že nejde o záväzky solidárneho charakteru. Tento záver má zásadný význam tiež pre posúdenie otázky premlčania žalobného nároku. Ak záväzkový vzťah vzniknutý medzi veriteľom a dlžníkom podliehal režimu Občianskeho zákonníka, riadi sa aj ručenie ustanoveniami Občianskeho zákonníka (§ 546 a nasl. Občianskeho zákonníka).

52. Ohľadom žalobcom uplatnených nárokov zo zrušenej zmluvy (z dôvodu platného odstúpenia) sa aj podľa odvolacieho súdu vzťahovala osobitná dvojročná subjektívna a trojročná objektívna premlčacia doba v zmysle § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka (čo správne uzavrel súd prvej inštancie). Nebolo sporným, že žalobca v čase odstúpenia od zmluvy vedel o existencii bezdôvodného obohatenia na strane žalovanej 2. (aj žalovaného 4.), preto mu (aj subjektívna) premlčacia doba začala plynúť najneskôr v mesiaci apríl 2010 (aj žalovanej 2. bola poskytnutá dodatočnú 30-dňová lehota na splnenie dlžného záväzku), a uplynula v mesiaci apríl 2012 (objektívna premlčacia doba uplynula v mesiaci apríl 2013). Žalobca podal žalobu na súd prvej inštancie až 17.7.2018, teda po uplynutí premlčacej doby. Uplynutím premlčacej doby, bola celá pohľadávka žalobcu voči žalovanej 2. aj žalovanému 4. premlčaná (pričom nároky žalobcu vo vzťahu k príslušenstvu pohľadávky /úroky, zmluvná pokuta, úroky z omeškania/) boli akcesorickej povahy a sledovali osud hlavného záväzku, boli taktiež premlčané).

53. Námieta žalobcu, že okresný súd mal aplikovať § 407 ods. 3 Obchodného zákonníka v danej veci neobstojí, keďže na danú vec ohľadom premlčania sa aplikovali ustanovenia Občianskeho zákonníka. V konaní nebolo preukázané, že by žalovaní postupom podľa § 558 Občianskeho zákonníka nároky žalobcu uznali.

54. Za skutkové zistenia, ktoré nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní, sa rozumie taký výsledok hodnotenia dôkazov súdom, ktorý nezodpovedá postupu vyplývajúcejmu z ustanovenia § 191 ods. 1 Civilného sporového poriadku, podľa ktorého súd hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, vrátane toho, čo uviedli strany. Nesprávne hodnotenie dôkazov by bolo možné vytknúť súdu prvej inštancie v prípade, ak by zobral do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán nevyplývali, alebo inak nevyšli v konaní najavo, prípadne, že by si nepovšimol rozhodné

skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli v konaní najavo, prípadne preto, že pri hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov strán alebo vyšli najavo inak z hľadiska ich závažnosti, zákonnosti, pravdivosti alebo vierohodnosti je logický rozpor, alebo ak hodnotenie dôkazov odporuje hore uvedenému zákonnému ustanoveniu. Odvolacím dôvodom podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. f) Civilného sporového poriadku je možné teda napadnúť výsledok činnosti súdu pri hodnotení dôkazov, nesprávnosť ktorého možno usudzovať len zo spôsobu, ako k nemu súd dospel. Odvolací súd má za to, že okresnému súdu nie je možné súdu v tomto smere vytknúť žiadne pochybenie a nie je teda možné ani polemizovať s jeho skutkovými závermi.

55. Podľa § 220 ods. 2 CSP, v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Podľa odseku 3, ak sa súd odkloní od ustálenej rozhodovacej praxe, odôvodnenie rozsudku obsahuje aj dôkladné odôvodnenie tohto odklonu.

56. Odôvodnenie rozsudku súdu musí mať náležitosti uvedené v § 220 ods. 2 CSP. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania a zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. V odôvodnení rozhodnutia musí súd spôsobom logicky kompaktným a bez rozporov a vnútorných protirečení vysvetliť, k akým skutkovým zisteniam dospel, ktorú právnu normu a z akých dôvodov aplikoval a ako ju interpretoval. Účelom odôvodnenia je logicky, vnútorne kompaktné a neprotirečivo vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Ak rozhodnutie súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 220 ods. 2 CSP, je nepreskúmateľné.

57. Pretože povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva strany na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vyporiada i so špecifickými námietkami strany; porušením uvedeného práva strany a povinnosti súdu sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu (v rovine polemiky i s jeho dôvodmi) v rámci využitia prípadne riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov.

58. Po oboznámení sa s obsahom spisu a odvolaním napadnutým rozhodnutím odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie dostatočne zrozumiteľne a presvedčivo odôvodnil rozsudok, stručne, jasne a výstižne vysvetlil, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal, akými úvahami sa pri ich hodnotení riadil a ako vec právne posúdil, čím splnil zákonné kritériá odôvodnenia uvedené v ustanovení § 220 ods. 2 CSP. Okresný súd sa v rozsahu postačujúcom pre správne rozhodnutie vo veci samej vysporiadal s námietkami žalobcu a jeho právnu argumentáciu. Podľa odvolacieho súdu v danom prípade neobstojí ani námietka žalobcu, že napadnutý rozsudok je nepreskúmateľný s ohľadom na už vyššie uvedené. Zo strany súdu prvej inštancie podľa odvolacieho súdu nedošlo k nesprávnemu procesnému postupu a to k absencii riadneho odôvodnenia rozhodnutia v súlade so zákonnými požiadavkami (§ 220 ods. 2 CSP) vo vzťahu k odôvodneniu vyhovenia žalobe. Zároveň podľa odvolacieho súdu teda nedošlo ani k znemožneniu stranám realizovať ich procesné právo na vysvetlenie dôvodov rozhodnutia v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, keď rozhodnutie okresný súd fakticky v relevantných záveroch riadne právne aj vecne odôvodnil.

59. Za odňatie možnosti konať pred súdom v žiadnom prípade nemožno považovať to, že súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv, či požiadaviek strany, ktorá je nespokojná s právnymi závermi, tým nemohlo dôjsť k porušeniu práva žalovaného na spravodlivý súdny proces. Do práva na spravodlivý proces totiž nepatrí právo účastníka konania (strany), aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bol účastník konania (strana) pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (I. ÚS 50/04).

60. Skutočnosti uvedené v odvolaní žalobcu neboli spôsobilé spochybníť správnosť skutkových a právnych záverov, ku ktorým dospel súd prvej inštancie a vecnú správnosť napadnutého rozsudku, preto odvolanie žalobcu z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov nemožno považovať za opodstatnené.

61. S poukazom na vyššie uvedené, pokiaľ súd prvej inštancie rozsudkom žalobu voči žalovaným 2. a 4. zamietol (žalovaná istina spolu s príslušenstvom), rozhodol vecne správne, a preto odvolací súd, po vysporiadaní sa s podstatnými tvrdeniami odvolateľa, s použitím § 387 rozsudok v II. výroku voči žalovaným 2. a 4. vrátane IV. výroku voči žalovaným 2. a 4. (nenapadnutého výslovne osobitnou odvolacou argumentáciou), potvrdil.

62. I podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku strany, ktorá ju nastolila. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty strán (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu argumentáciu odvolateľa, už nespôsobilú ovplyvniť posúdenie veci a zachádzajúcu do zbytočných podrobností, teda odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

63. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 CSP, pričom v odvolacom konaní úspešným žalovaným 2. a 4. voči žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, keď nezistil dôvody odôvodňujúce aplikáciu § 257 CSP. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie osobitným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

64. Senát odvolacieho súdu tento rozsudok prijal pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/. (§ 421 ods. 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/. (§ 422 ods. 1 CSP)

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. (§ 424 CSP)

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77. (§ 425 CSP)

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil. (§ 426 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. (§ 427 ods.1 CSP)

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods.2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. (§ 429 ods.1 CSP)

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 ods.2 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. (§ 431 ods. 1 CSP)

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada. (§ 431 ods. 2 CSP)

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. (§ 432 ods.1 CSP)

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. (§ 432 ods.2 CSP)

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom. (§ 433 CSP)

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 434 CSP)

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania. (§ 435 CSP)